ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Тони Атанасов Димов
член на научното жури съгласно Заповед № РД-09-44/27.04.2022 г. на директора на Института за държавата и правото проф. д-р Ирена Илиева за присъждане на образователната и научна степен „доктор”
на
Георги Тихомиров Бакьов
редовен докторант по Международно право и международни отношения
на тема
„ДОГОВОРНАТА ПРАВОСПОСОБНОСТ КАТО ЕЛЕМЕНТ ОТ ПРАВОСУБЕКТНОСТТА НА УНИВЕРСАЛНИТЕ МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ”

I . Обща оценка на кандидата

Докторантът е зачислен в редовна докторантура по докторска програма „Международно право и международни отношения“ от научна област 3. Социални, стопански и правни науки, проф. направление, шифър 3.6. Право, съгласно Заповед № РД-09-07 от 14.01.2019 г. на директора на Института за държавата и правото при Българската академия на науките.

Темата на дисертационния труд е „Договорната правоспособност като елемент от правосубектността на универсалните международни организации“, с научен ръководител проф. д-р Диана Ковачева.

Със Заповед № РД-09-38 от 25.03.2022 г. на директора на Института за държавата и правото при Българската академия на науките докторантът е отчислен с право на защита, считано от 08.03.2022 г. Трудът е обсъден и насочен за публична защита на заседание на секция „Международноправни науки“ в ИДП при БАН на 06.04.2022 г.

На основание Заповед № РД-09-44/27.04.2022 г. на директора на ИДП при БАН е утвърден състав на научното жури и е определена дата за провеждане на открито заседание за защита на дисертационния труд.

Докторантът е завършил средното си образование през 2009 г. в Гимназия за чужди езици „Екзарх Йосиф I" гр. Ловеч с английски език и литература, и висше образование – Магистър по „право" през 2014 г. в Нов български университет. Бил е последователно стажант в Окръжен съд - Ловеч и в Първа инвестиционна банка АД. От 2017 г. до настоящия момент е юрисконсулт в Българо-американска кредитна банка АД. От 2019 г. до днес заема длъжността изпълнителен директор на Института по международно право – София. Владее английски и френски език.

II. Общо описание на представения дисертационен труд

Представен е дисертационен труд в обем от 350 страници и 693 цитирания под линия. Цитирани са 187 монографии и учебници, 173 студии и статии, 33 дела по относима съдебна практика и 130 нормативни актове и документи. Дисертационният труд е структуриран в три глави, всяка от които с по четири раздела и обособени изводи, въведение, заключение и библиография.

Актуалността на труда се обуславя от необходимостта българската правна доктрина да бъде допълнена с актуален анализ на договорната правоспособност като елемент от правосубектността на международните организации. Значимостта на труда в настоящия момент се определя от все по-нарастващата и значима роля на международните организации в международните отношения при сключването на международни договори, обсъждането и решаване на важни международноправни въпроси и най-вече за разрешаване на конфликти между държавите и за мирно решаване на спорове.

Обект на изследване е договорната правоспособност и нейните измерения като елемент на международната правосубектност на универсалните международни организации.

Предмет на изследване са съществуващите международноправни подходи към юридическата личност и отношението и взаимовръзките, които съществуват по оста институти за договорна правоспособност - правосубектност на универсалните

международните организации. В предмета на изследване се включват:

1. обща характеристика на понятието за международна организация и съществуващите гледища за източника на нейната правосубектност;

2. теоретико-практическите предпоставки за невъзможността на международната общност да постигне консенсус за природата на договорната правоспособност на организациите;

3. връзката на договорната правоспособност на организациите с правосубектността и решаващата роля на компетентността за сключване на договори;

4. еволюиращата договорна практика на международните организации и предизвикателствата, които тя поставя в тематичния дебат за липсата на позитивноправно регулиране, мястото на soft law, изкуствения интелект и дигиталната комуникация;

5. демократичността на международните организации и възможностите за преодоляване на дефицитите на легитимността им посредством налагане на върховенството на правото в международноправен план.

Въведението формулира ясно научно-изследователската хипотеза, целта и задачите на дисертационния труд.

Основната цел на труда е задълбочено изследване и дефиниране на специфичните моменти, теоретичните и практическите проблеми на въпроса за връзката на договорната правоспособност с правосубектността на универсалната международна организация. **Задачите** за постигане на целта са, които авторът си поставя са:

1. анализ на фикцията за правосубектността на международните организации чрез съпоставка на съществуващите различни теоретични школи, схващания и постановки и тяхното помиряване в едно добре обосновано решение относно нейния източник;

2. изследване на договорната правоспособност на международните организации и нейната връзка с правосубектността, включително чрез темата за тяхната компетентност;

3. систематизиране на договорната практика на международните организации и кодификацията на правото на договорите, за изясняване на факторите, оказващи влияние върху генезиса и еволюцията на концепцията за участието им като страна в международните договори.

4. посочване на съществените проблеми пред регулирането на правото на договорите на международните организации и понятието за международен договор и поставянето им в сложната координатна система на понятия като soft law, върховенство на правото, договаряне с частни лица и евентуалните бъдещи инструменти за международноправно общуване.

Глава първа „Въпроси на правосубектността на международните организации“ на дисертационния труд разглежда международните организации от гледна точка на тяхното организационно проектиране, след което ги анализира като част от системата на международното публично право. Изследван е проблемът за международните организации като вторичен субект на международното право. Анализиран е юридическият статут на международните организации. Представена е функционалната роля на международните организации в системата на международните отношения. Централно място в тази глава е намерил и проблемът за международната правосубектност на международните организации и теориите за нейния източник. Анализиран е и въпросът за централното място на автономната правна воля на международните организации. В самостоятелен раздел е проучена правоспособността и компетентността на международните организации. Изследван е и въпросът как на практика международните организации черпят своята компетентност и по какъв начин те делегират своите правомощия. Анализиран е и проблемът за правоприемството между международни организации и липсата на позитивноправна уредба в тази сфера.

В **Глава Втора** „Договорната правоспособност на международните организации. Теоретични и практически проблеми“ са анализирани въпросите на договорната правоспособност на международните организации. Изследван е проблемът на договорната правоспособност на международните организации в частното право. Отделно е изяснен и въпросът, свързан с действителността на договорното нормотворчество на международните организации. Разгледани са специфичните въпроси за делегацията на договорната правоспособност на международните организации, както и възможността те да бъдат трети страни в дадени договорни отношения. Особен акцент в края на тази глава е поставен върху сравнителното изследване на договорната правоспособност на

международните организации в съпоставка с други корпоративно устроени международни формирования.

Глава Трета „Проблеми пред регулацията на договорната правоспособност на международните организации“ има за свой основен фокус проблемите, свързани със съвременното правно регулиране на договорната правоспособност на международните организации. В нея е предложено систематизиране на практиката по сключване на договори от международни организации. На задълбочено проучване е поставен кодификационният процес на правото на договорите. Анализирани са съвременните проблеми на договорите на международните организации. В този контекст на изследване е подложена и концепцията за набиращия популярност квазидоговорен, неформален модел на сътрудничество между субектите на международното право. Накрая е разгледан и въпросът за демократичността на договорната правоспособност на международните организации. Анализирани са актуалните действия на универсалните международни организации, с които те оказват съдействие на държавите за установяване на върховенството на правото в национален план и други.

В **заключението** на дисертационния труд авторът достига до извода, че изследването на правото на съвременните международни организации е затруднено, защото се основава предимно на тяхната собствена практика, а доктрината не успява да изведе предварителни общоприети постановки за договорната правоспособност и правния статут на организациите. Кодификацията на правото на договорите на международните организации продължава да бъде подценявана и не успява да оправдае очакванията за установяване на единни универсални правила, около които да се постигне консенсус относно правната природа на международните организации и пределите на тяхната договорна правоспособност.

III. Оценка на научните и практически резултати и приноси на дисертационния труд

Сред общотеоретичните приноси следва, на първо място, да се посочи изборът на предмета на изследване: договорната правоспособност съотнесена към правосубектността на универсалните международни организации. Трудът представлява първото българско

систематично изследване на спецификите на договорната правоспособност на международните организации и връзката ѝ с международната им правосубектност.

Подход с приносен характер представлява и систематизацията на договорната практика на международните организации в три основни периода и най-характерните за тях договори, с което е доказано, че практиката по сключване на договори от международни организации се разширява значително, включително и в нови качествени форми.

Приносен е и опитът на дисертацията да въведе понятиен апарат, който може да бъде полезен за българската правна доктрина, като са дадени дефиниции за международна организация и изрично са отграничени много често бъркани понятия като: международна правосубектност, правоспособност, функции, компетенции, цели и задачи на международните организации.

Друг аспект на труда с особено приносен характер и е направеният анализ на практиката по кодификация на правото на договорите, в който се изяснява подценяването на въпроса за правото на договорите на международните организации и невъзможността за постигане на общ подход към тяхната персоналност, съответно договорна правоспособност. Направен е и критичен анализ на неясния характер на отделни разпоредби на Виенските конвенции за правото на договорите и е посочена необходимостта от кодификация и на областта на договорната правоспособност на международните организации по частното право, което има особено приносно значение, тъй като в българската доктрина са рядкост трудовете, които обръщат специално внимание на договорната правоспособност на организациите по частното право.

Трудът съдържа и сериозен набор от практически приноси, като по-долу са представени само по-важните от тях.

Новост представлява извършеният сравнителноправен анализ на правосубектността и договорната правоспособност на международните организации с други универсални корпоративно устроени правни формирования, действащи в международноправната система, включително някои формирования, които не са проучвани в българската правна доктрина.

Елемент със самостоятелно приносно значение представлява и направеният самостоятелен анализ на въпроса за правоприемството при международните организации, както и възможността те да действат като посредници в договорните отношения на други международноправни субекти.

Систематизирани са най-проблематичните за теорията моменти на договорната компетентност на международните организации, като: оправомощен орган, особености на договора, тълкуване, действителност, което би било от изключителна важност при евентуалното бъдещо разработване на нови правила за сключване на договори от международни организации.

За първи път в българската доктрина е представен теоретичен модел за върховенството на правото в международноправен план, както и функциите на международните организации спрямо него и съвременните достояния на договорната им правоспособност в областта.

С особен приносен характер е и анализът на съществените проблеми пред бъдещото регулиране на правото на договорите на международните организации поради ерозиращата концепция за правната задължителност на международния договор, появата на soft law инструменти за международноправно общуване, включително вероятното в бъдеще сключване на международни договори по електронен път и употребата на форми на изкуствения интелект в договарянето.

IV. Спазване на нормативните и техническите изисквания при изготвяне на дисертационния труд

При разработването на труда са спазени всички действащи изисквания на закона и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за държавата и правото при Българската академия на науките за формата и съдържанието. Докторантът е демонстрирал несъмнено умение за изграждане на план при писане на дисертационен труд, за поставяне и разрешаване на

изследователски задачи, за задълбочено аргументиране на своите тези, последователност и изчерпателност.

V. Критични бележки и препоръки

В стремежа си да обхване широк кръг проблеми авторът предлага значителен обем от нововъведения, някои от които излизат от приложното поле stricto sensu на темата, но които по същество са изключително важни и по характер особено сложни. При някои от тях се наблюдава схематично представяне, което не добавя особена стойност на изследването. Такива са част от представените новаторски идеи на автора, като: предложението за обособяване на самостоятелен отрасъл международно институционално право, концепцията за наличието на вътрешно и външно право на международните организации или дефинирането на международната правосубектност на организациите като фундаментална конститутивна фикция в международното публично право. Те по-скоро имат дискусионния характер и за да бъдат достатъчно солидно обосновани се нуждаят от по-обстойни и теоретично задълбочени съпътстващи ги заключения. В голямата си част, обаче новите предложения на автора са подкрепени със сериозен анализ и заслужават внимание защото са същински научни приноси на дисертационния труд. Именно по тази причина препоръчвам трудът да бъде издаден, за да стане достояние и да може да бъде ползван от по-широка аудитория.

VI. Заключение

Изборът на темата на изследването, способността да се работи прецизно с голям обем специализирана литература и прилагането на интердисплинарен подход доказват формирани способности и умения за научноизследователска дейност на докторанта. В работата е използван значителен научен апарат. Към труда е приложена обширна библиографска справка, както на български език, така и на други езици. Стилът на автора е достъпен и работата е прегледно и интересно представена.

С оглед на гореизложеното, като се основавам на безспорното наличие на значими научни приноси в обсъждания дисертационен труд и като имам предвид нормативно определените изисквания за присъждане на образователната и научна степен “доктор”, формулирам следното становище:

В качеството ми на член на научното жури, давам ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА на дисертационния труд и убедено подкрепям и препоръчвам научното жури да присъди на Георги Тихомиров Бакьов образователната и научна степен „доктор” по международно право и международни отношения.

София, 18 май 2022 г. доц. д-р Тони Димов

O P I N I O N

by Assoc. Prof. Dr. Tony Atanassov Dimov

member of the scientific jury according to Order № RD-09-44 / 27.04.202 of Prof. Dr. Irena Ilieva, Director of the Institute for the State and the Law for awarding the educational and scientific degree "Doctor"

to

Georgi Tihomirov Bakyov

Full-time doctoral student in International Law and International Relations

on the topic:

"TREATY-MAKING CAPACITY AS AN ELEMENT OF THE LEGAL PERSONALITY OF THE UNIVERSAL INTERNATIONAL ORGANIZATIONS"

I. General Presentation of the Candidate

The doctoral student is appointed in a regular doctoral programme "International Law and International Relations" in field of 3. Social, economic and legal sciences, field of study, code 3.6. Law, according to an Order № RD-09-07 of 14.01.2019 of the Director of the Institute for the State and the Law of the Bulgarian Academy of Sciences.

The topic of the dissertation is "Treaty-making Capacity as an Element of the Legal Personality of the Universal International Organizations", with supervisor Prof. Dr. Diana Kovacheva.

By Order № RD-09-38 of 25.03.2022 of the Director of the Institute for the State and the Law of the Bulgarian Academy of Sciences, the doctoral student is dismissed with the right to defend the dissertation, as of 08.03.2022. The work has been discussed and directed for public defense at a session of the Section in International Legal Studies in the Institute for the State and the Law of the Bulgarian Academy of Sciences from April 6, 2022.

Based on Order № RD-09-44 / 27.04.2022 of the Director of the Institute, the composition of the scientific jury has been approved and a date for holding an open session for the defense of the dissertation is fixed.

The doctoral student completed his secondary education in 2009 at the High School for Foreign Languages "Exarch Joseph I" in Lovech with English language and literature, and his higher education as Master of Law in 2014 from the New Bulgarian University. He was successively an intern in the District Court - Lovech and in the First Investment Bank AD. From 2017 to date he is a legal consultant in the Bulgarian-American Credit Bank AD. From 2019 until today he holds the position of an Executive Director of the Institute of International Law - Sofia. He speaks English and French.

II. General Overview of the Presented Dissertation

A dissertation of 350 pages and 693 footnotes is presented. 187 monographs and textbooks, 173 studies and articles, 33 cases on relevant case law and 130 normative acts and documents are cited. The dissertation is structured in three chapters, each with four sections and separate conclusions, introduction, closing remarks and bibliography.

The topicality of the work is determined by the need to supplement the Bulgarian legal doctrine with an up-to-date analysis of the treaty-making capacity as an element of the legal personality of the international organizations. The importance of the work at present is predefined by the growing and significant role of international organizations in international relations in entering international treaties, discussing and resolving important international legal issues, and especially for resolving conflicts between states and for peaceful resolution of disputes.

The **object of research** is the contractual legal capacity and its dimensions as an element of the international legal personality of the universal international organizations.

The **subject of research** is the existing international legal approaches to the legal personality and the relationship and interrelations that exist along the axis: institutes of contractual capacity - legal personality of universal international organizations. The subject of research includes:

1. general characteristics of the concept of international organization and the existing views about the source of its legal personality;

2. the theoretical and practical preconditions for the impossibility of the international community to reach a consensus on the nature of the contractual legal capacity of the organizations;

3. the connection of the contractual legal capacity of the organizations with the legal personality and the decisive role the competence for concluding contracts has;

4. the evolving contractual practice of international organizations and the challenges it poses in the thematic debate on the lack of positive legal regulation, the place of soft law, artificial intelligence and digital communication;

5. the democracy of international organizations and the possibilities for overcoming the deficits of their legitimacy by imposing the Rule of law in international law.

The **Introduction** clearly formulates the research hypothesis, the goal and the tasks of the dissertation. The **main goal** of the work is a thorough study and definition of the specific moments, theoretical and practical problems of the issue about the relationship between the treaty-making capacity and the legal personality of the universal international organization. The **tasks** to achieve the goal that the author sets are:

1. analysis of the fiction about the legal personality of international organizations by comparing the existing different theoretical schools, concepts and statements and their reconciliation in a well-founded decision about its source;

2. study of the contractual legal capacity of international organizations and its relation with legal personality, including through the topic of their competence;

3. systematization of the contractual practice of international organizations and the codification of the law of treaties, to clarify the factors influencing the genesis and evolution of the concept of their entering as parties in international treaties.

4. listing the significant issues the regulation of the law of treaties of international organizations has and the concept of international treaty and placing them in the complex coordinate system of concepts such as soft law, Rule of law, contracting with individuals and possible future instruments of international legal communication.

Chapter One "Issues of the Legal Personality of International Organizations" of the dissertation examines international organizations in terms of their organizational design, and then analyzes them as part of the system of international public law. The problem of international organizations as a secondary subject of international law is studied. The legal status of international organizations is analyzed. The functional role of international organizations in the

system of international relations is presented. Central to this chapter is the issue of the international legal personality of international organizations and the theories of its source. The issue of the central place of the autonomous legal will of international organizations is also analyzed. A separate section examines the legal capacity and competence of international organizations. The question of how international organizations derive their competence in practice and how they delegate their powers has also been studied. The problem of legal succession between international organizations and the lack of positive legal framework in this area is also depicted.

In **Chapter Two** "The Contractual Legal Capacity of International Organizations. Theoretical and practical problems" the issues of the legal capacity of international organizations are analyzed. The problem of the contractual capacity of international organizations in private law is also studied. The related to it topic about the validity of contractual rule-making of international organizations is also clarified. The specific issues about the delegation of the legal capacity of international organizations are considered, as well as the possibility for them to be third parties in a given contractual relationship. Special emphasis at the end of this chapter is placed on the comparative study of the legal capacity of international organizations in comparison with other corporate international formations.

Chapter Three "Problems which the regulation of the treaty-making capacity of international organizations faces" has as its main focus the issues related to the contemporary legal regulation of the treaty-making capacity of international organizations. It proposes a systematization of the practice of concluding contracts by international organizations. The codification process of contractual law is an object of study. The current problems of the contracts of international organizations are analyzed. In this context, the concept of the growing quasi-contractual, informal model of cooperation between the subjects of international law is also being studied. Finally, the issue about the democratic legal capacity of international organizations is considered. The current actions of the universal international organizations with which they assist the states to establish the Rule of law at the national level and others are explored.

In the **Closing remarks** of the dissertation the author reaches to the conclusion that the study of the law of contemporary international organizations is difficult because it is based

mainly on their own practice, and the doctrine fails to derive preliminary generally accepted statements about the contractual capacity and the legal status of organizations. The codification of the law of treaties of international organizations continues to be underestimated and fails in meeting the expectations of establishing uniform universal rules around which consensus on the legal nature of international organizations and the limits of their legal capacity to be reached.

III. Evaluation of the Scientific and Practical Results and Contributions of the Dissertation

Among the general theoretical contributions, the choice of the subject of research the treaty-making capacity in relation to the legal personality of the universal international organizations should be mentioned in the first place. The work is the first ever Bulgarian systematic study of the specifics of the treaty capacity of international organizations and its relationship with their international legal personality.

An approach of contributory nature is the systematization of the contractual practice of international organizations in three main periods and the most characteristic contracts, which proves that the practice of concluding contracts by international organizations is expanding significantly, including in new qualitative forms.

The dissertation's attempt to introduce an apparatus of terms that can be useful for Bulgarian legal doctrine is also a contribution, as definitions of international organization are given and very often confused concepts such as: international legal personality, legal capacity, functions, competencies, goals and tasks of international organizations.

Another aspect of the work of a particularly contributory nature is the analysis of the practice of codification of contractual law, which clarifies the underestimation of the issue of the contractual law of international organizations and the inability a common approach to their personality, respectively the treaty-making capacity to be achieved. A critical analysis of the unclear nature of certain provisions of the Vienna Conventions on the Law of Treaties is made and the need for codification of the legal capacity of international private law organizations is

described, which is of particular contribution, as the works in Bulgarian doctrine that pay special attention to the contractual capacity of private law organizations are rare.

The dissertation also contains a significant set of practical contributions, and only the most important ones are presented below.

A novelty is the comparative legal analysis of the legal personality and the treaty-making capacity of international organizations with other universal corporate legal entities operating in the international legal system, including some entities that are not studied in the Bulgarian legal doctrine.

An element of a contribution of its own is the separate analysis of the issue of succession in international organizations, as well as the possibility for them to act as intermediaries in the contractual relations of other international legal entities.

The most problematic for the theory moments referring to the contractual competence of international organizations are systematized, such as: authorized body, features of the contract, interpretation, validity, which would be extremely important in the future development of new rules for concluding contracts by international organizations.

For the first time in Bulgarian doctrine a theoretical model of the Rule of law in international law is presented, as well as the functions of international organizations in relation to it and the contemporary achievements of their contractual capacity in the field.

Of particular contribution is the analysis of the significant problems standing before the future regulation of the law of treaties of international organizations due to the eroding concept of the legal binding nature of the international treaty, the emergence of soft law instruments for international law, including the possible future conclusion of international treaties electronically and the use of forms of artificial intelligence in contracting.

IV. Observance of the Normative and Technical Requirements in the Preparation of the Dissertation

All acting requirements of the law and the Regulations on the Terms and Conditions for obtaining Scientific Degrees and Holding Academic Positions in the Institute for the State and the Law of the Bulgarian Academy of Sciences for form and content of the work have been met. The doctoral student has demonstrated undoubted ability to build a plan for writing a dissertation, to set and solve research tasks, to thoroughly ground his theses, consistency and comprehensiveness.

V. Critical Remarks and Recommendations

In an effort to cover a wide range of issues, the author offers a significant amount of innovations, some of which go beyond the scope of stricto sensu on the object, but which in their essence are extremely important and of particularly complex nature. In some of them, a schematic description is observed, which does not add much value to the study. Such are some of the presented innovative ideas of the author as: the proposal the international institutional law to be established as an independent branch of the legal science, the concept of internal and external law of international organizations or defining the international legal personality of organizations as a fundamental constitutive fiction in international public law. They are rather debatable and, in order to be sufficiently well-founded, they need more detailed and theoretically depended in the accompanying conclusions. For the most of them, however, the author's new proposals are supported by serious analysis and deserve attention because they are real scientific contributions of the dissertation. That is why I recommend that the work be published so that it becomes available and can be used by a wider audience.

VI. Conclusion

The choice of the research topic, the ability to work precisely with a large volume of specialized literature and the application of an interdisciplinary approach prove formed abilities and skills for research work of the doctoral student. A significant scientific apparatus is used in the work. An extensive bibliographic reference is attached to the work, both in Bulgarian and in

other languages. The author's style is accessible and the work is clearly and interestingly presented.

In view of the above, based on the indisputable presence of significant scientific contributions in the dissertation under discussion and having in mind the statutory requirements for awarding the educational and scientific degree "Doctor", I formulate the following:

As a member of the scientific jury, I give my POSITIVE OPINION about the dissertation and strongly support and recommend the scientific jury to award Georgi Tihomirov Bakyov the educational and scientific degree "Doctor" in International Law and International Relations.

Sofia, 18 May 2022 Assoc. Prof. Dr. Tony Dimov